

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 235/2016
27.04.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Гордане Ајншпилер Поповић и Бранка Станића, чланова већа, у правној ствари тужиоца Република Србија, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Пожаревцу, против тужених 1. ЗЗ „АА“ из ..., коју заступа пуномоћник Зоран Стојковац, адвокат из ..., 2. „ББ“ из ..., кога заступа пуномоћник Бранко Војводић, адвокат из ... и умешача на страни друготуженог „ВВ“ из ..., кога заступа пуномоћник Владимир Друлевић адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6401/15 од 21.10.2015. године, у седници већа одржаној дана 27.04.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6401/15 од 21.10.2015. године.

Образложење

Првостепеном пресудом Привредног суда у Пожаревцу П 493/13 од 24.06.2015. године, у ставу I изреке делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да су ништави уговори закључени између ЗЗ „АА“ из ... и Предузећа за производњу и трговину „ББ“ ... и то: Уговор о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци дана 10.07.2006. године под Ов.бр. ... у члану 1- делу којим је продавац ЗЗ „АА“ пренео купцу „ББ“ ... искључиво право коришћења катастарских парцела на којима се брана налази и то кп.бр. ... ливада, IV класе, површине 7,19 ари, кп.бр. ... њива, II класе, површине 7,20 ари, кп.бр. ... природно језеро површине 7,85 ари, кп.бр. ... ливада, IV класе 13,19 ари и кп.бр. ... ливада површине 14,39 ари, све уписане у КО (...), Анекс I уговора о продаји, оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци, 10.07.2006. године под Ов.бр. ... у члану 1- делу којим је продавац ЗЗ АА продао купцу „ББ“ ... кп.бр. ... површине 31,81 ара у КО ..., Анекс I уговора о продаји, оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци, 05.12.2006. године под Ов.бр. ... у члану 1- делу којим је продавац ЗЗ „АА“ пренео купцу „ББ“ ... право својине на кп.бр. ... површине 89,91 ара, кп.бр. ... површине 38,06 ара, кп.бр. ... површине 54,84 ара, 2/3 кп.бр. ... површине 53,94 ара, кп.бр. ... површине 14,34 ара, кп.бр. ... површине 13,73 ара, кп.бр. ... површине 13,73 ара, 1/2 кп.бр. ... површине 13,13 ара, кп.бр. ...

површине 0,10 ара, кп.бр. ... површине 3,39 ара, кп.бр. ... површине 1,80 ара, кп.бр. ... површине 10,41 ара, кп.бр. ... површине 6,41 ар, кп.бр. ... површине 19,83 ара, кп. бр. ... површине 4,93 ара, кп.бр. ... површине 4,70 ара и ½ кп.бр. ... површине 22,38 ара, све у КО (...) и Анекс II уговора о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци дана 05.12.2006. године под бр. Ов.бр. ... у члану 1 делу којим је продавац ЗЗ „АА“ продао купцу „ББ“ ... кп.бр. ... површине 13,93 ара, кп.бр. ... површине 4,93 ара, 1/3 кп.бр. ... површине 53,94 ара, ½ кп.бр. ... површине 13,13 ара, ½ кп.бр. ... површине 22,38 ара и кп.бр. ... од 2.17,19 ха у КО Ставом II изреке у преосталом делу одбијен је тужбени захтев, а ставом III изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Привредни апелациони суд пресудом Пж 6401/15 од 21.10.2015. године, у ставу првом изреке одбија жалбу тужиоца као неосновану и потврђује пресуду Привредног суда у Пожаревцу П 493/13 од 24.06.2015. године која је објављена дана 02.07.2015. године у ставу II изреке. Ставом два изреке делимично усваја жалбу друготуженог па наведену првостепену пресуду у делу става I изреке пресуде где је по други пут утврђено да је ништав Анекс Уговора о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци 05.12.2006. године од бројем Ов ... у члану 1. – делу којим је продавац – првотужени пренео купцу – друготуженом право својине на катастарској парцели ... површине 13,73 а, укида. Ставом три изреке одбија као неосноване жалбе тужиоца и тужених и наведену првостепену пресуду потврђује у ставу III изреке, те ставом четири изреке одбија као неосноване захтеве тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде, тужилац изјављује благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове није тражио нити определио.

У одговору на ревизију друготужени оспорава наводе ревизије као неосноване те предлаже да се иста одбије у целости. Трошкове одговора на ревизију није тражио нити определио.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку (Сл. гласник РС бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд налази да ревизија тужиоца није основана.

Нижестепене пресуде нису захваћене битним повредама из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на које се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Навод ревизије да је побијана пресуда захваћена битном повредом из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку без утицаја је на одлучивање јер наведена битна повреда не може бити ревизијски разлог у смислу члана. 407. Закона о парничном поступку. Такође, истичући повреде поступка у погледу оцене доказа, ревидент указује на релативно битне повреде евентуално учињене у првостепеном поступку које ревизијски суд нема овлашћења да цени.

Према утврђеном чињеничном стању тужени су у периоду од 30.12.2005. године до 07.04.2009. године закључили Уговор о закупу пољопривредног земљишта од 30.12.2005. године, затим у својству продавца и купца Уговор о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци Ов.бр. ... од

23.06.2006. године, Анекс I уговора о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци Ов.бр. ... од 10.07.2006. године, Анекс II уговора о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци Ов.бр. ... од 05.12.2006. године, Уговор о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци Ов.бр. ... од 10.07.2006. године којим првотужени продаје друготуженом непокретности ближе уписане у члану 1. Уговора са искључивим правом коришћења кат. парцела и Анекс I уговора о продаји оверен пред Општинским судом у Смедеревској Паланци Ов.бр. ... од 05.12.2006. године. Између парничних странака је неспорно да приликом закључења уговора тужени нису прибавили сагласност Агенције за приватизацију, а првотужени је накнадно поднео захтев. Из извештаја Основног суда у Великој Плани, јасно је утврђено које су катастарске парцеле у моменту закључења уговора биле уписане као друштвена својина или као власништво општенородне имовине односно јавно добро, док су све остале парцеле у земљишним књигама у време закључења уговора биле у власништву физичких лица. Као основе ништавости спорних уговора тужилац је указивао на чланове 49. став 1. и 49а став 2 Закона о задругама због непостојања сагласности Агенције за приватизацију, као и члану 12-14. Закона о промету непокретности јер спорне непокретности у државној односно друштвеној својини нису отуђене под тржишним условима.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд делимично усваја тужбени захтев и утврђује да су предметни уговори и анекси ништави у делу у коме је прометовано непокретностима које су се у тренутку продаје налазиле у режиму друштвене својине, под којом се подразумева и упис општенородне својине, односно јавног добра, а у преосталом делу одбија тужбени захтев као неоснован.

Привредни апелациони суд је у свему прихватио оцену првостепеног суда, и у делу којим је одбијен захтев за утврђење ништавости уговора и анекса за непокретности које су у време када је првотужени располагао истима, биле у власништву физичких лица, са разлога што је суд везан чињеницама које образују стварни и правни идентитет тужбе.

Ревизијски суд прихвата изражено становиште нижестепених судова и закључује да су правилно применили процесно и материјално право и то одредбе члана 1, 5 и 14. Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа, члана 49а Закона о задругама као и члана 103, 105 и 109. Закона о облигационим односима у вези са чланом 192 став 1 и 4 Закона о парничном поступку и одбили тужбени захтев за део непокретности које у тренутку закључења спорног уговора нису биле у друштвеном односно државном режиму, с обзиром да је приликом одлучивања о постављеном тужбеном захтеву суд везан чињеницама које образују стварни и правни идентитет тужбе односно везан је за оне основе ништавости на које се тужилац у тужби и током првостепеног поступка позивао и у односу на које је утврђивана чињенична грађа односно битне чињенице неопходне за правилну примену материјалног права.

У смислу члана 192. став 1 Закона о парничном поступку тужба мора да садржи одређени захтев у погледу главне ствари и споредних тражења, чињенице на којима тужилац заснива захтев, доказе којима се утврђују ове чињенице, вредност предмета спора и друге податке које мора имати сваки поднесак. Према ставу 4 истог члана, суд ће поступати по тужби и када тужилац није навео правни основа тужбеног захтева, а ако је тужилац навео правни основ суд није везан за њега. На исти начин је садржину тужбе регулисао и члан 187. Закона о парничном поступку (Сл. гласник РС бр.125/04,...111/09), важећи у време подношења тужбе.

Из наведеног јасно произилази да суд није везан правним основом тужбе али је везан за чињенични основ јер чињенице на којима тужилац заснива тужбени захтев представљају обавезни део садржине сваке тужбе. Тужилац је у тужби и током првостепеног поступка као основ ништавости спорних уговора истицао једино недостатак сагласности Агенције за приватизацију и непоштовање посебне процедуре за промет непокретностима у друштвеној односно државној својини.

Како, за непокретности које нису биле у друштвеном односно државном режиму власништава у тренутку закључења спорних уговора, није била потребна сагласност Агенције за приватизацију нити посебан режим продаје (а на које се основе тужилац једино позивао у току првостепеног поступка) то ови разлози и не могу бити основ ништавости за усвајање тужбеног захтева у целисти, а што су правилно нижестепени судови имали у виду, те правилно делимично одбили тужбени захтев.

С обзиром на наведено неоснован је ревизијски навод да је првостепени суд требало да усвоји целокупан тужбени захтев за утврђење ништавости спорних уговора јер првотужени као продавац није био уписан као власник парцела у моменту закључења и овере уговора и није могао пренети на купца више права него што сам поседује, јер је овај разлог ништавости тужилац истакао тек у жалби, те као такав представља нову чињеницу у смислу члана 372. Закона о парничном поступку за коју у жалби није навео оправдане разлоге због којих је није могао изнети до закључења главне расправе, па иста и није била разматрана од стране другостепеног суда.

У ревизији се у суштини понављају сви разлози истицани у жалбеном поступку, а који су правилно оцењени као неосновани, па их ревизијски суд неће детаљније образлагати у овој пресуди јер би се на тај начин само понављали ставови изнети од стране другостепеног суда.

Из наведених разлога применом члана 414. став 1. и 2. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд је одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић